რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თ. ივ. მუხრანსკის სახლებ-[illegible] ქვემოთ.

ხელის-მოწერა

მიიღება თბილისში „დროების" რედაქციაში, ქუ-[illegible] (გერარდის) წიგნის მაღაზიაში. გარეშე [illegible]თვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ редак-[illegible] „Дроэба".

„დროების" ფასი:

[illegible] წლისა . . . 9 მან. | სამის თვისა . . . 3 მან.
[illegible] თვისა . . . . 5 მან. | ერთის თვისა . . . 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა

დიდის ასოებით, ასოზე 1 კაპ. [illegible] ასოზე ნახევარი კაპ., [illegible] ზე 8 კაპ.

თუ ხელნაწერი მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს [illegible] წერილებს. დაუბეჭდავ წერილს რედაქცია ფოსტით ვერ დაუბრუნებს ავტორს.

განცხადებას მიიღებს ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

ქუთაისში განცხადებას მიიღებს ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში.

ცალკე ნომერი „დროებისა" ღირს ერთი შაური.

ნახევარ წლის ხელის-მოწერა.

[illegible]არის წლით, ე. ი. 1 ივლისიდამ 1882 წლის დამლევამდინ

„დროება"

ღირს გაგზავნით 5 (ხუთი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: ტფილისში—გოლოვინის პროსპექტზე, თ. ივ. მ[illegible]ანსკის სახლებში, კლუბს ქვემოთ.

ქუთაისში—ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, редакція „Дроэба".

[illegible] ქალებისაგან ნათარგმნი

მოთხრობანი

წიგნი მეორე.

[illegible]იყიდება ტფილისში: შავერდოვ-[illegible] ჩარკვიანთან და ზრიქურიშვის [illegible] მაღაზიაში (ბალის პირ-და-პირ).

ქუთაისში: ჭილაძის და ნიკოლა-[illegible] მაღაზიაში.

[illegible]ორში: მ. ქერესელიძესთან.

ტელეგრამა

(„ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი")

[illegible]ტერბურღის ბირჟა, 21 ივნისს.

ბანკის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი გამოცემისა —	94	—
მეორესი — — — —	90	50
მესამესი — — — —	90	62 ½
მეოთხესი — — —	90	37
მეხუთესი — — —	90	—
აღმოსავლეთის პირვ. —	89	50
აღმოსავლეთის მეორე	89	12
აღმოსავლეთის მესამე	89	25
ოქრო, ½ იმპერიალი	8	28
მოგებიანი 5% სესხის ბილეთები:		
პირველი სესხის — —	220	25
მეორე სესხის — —	211	50

100 მანეთი ღირს:

ლონდონი	24	09	პენსი
ჰამბურგი	206	12	ცენტი
პარიჟი	„	„	სანტიმი
ბერლინი	„	„	პფენიგი

ქუთაისის ბანკის მდგომარეობა

ტფილისი, 22 ივნისს.

უკანასკნელ თავად-აზნაურთა საზოგადო ყრილობაზედ პარტიების განაწილებამ და ბბ. ლოლაბერიძეების მხრით ზოგიერთ არა-საქებ მოქმედების გამოაშკარავებამ აზირებულს მდგომარეობაში ჩააგდო ქუთაისის საადგილ-მამულო ბანკი. მოგეხსენებათ, რომ ლოლაბერიძეების პარტიის თითქმის ყველა დედა-ბოძებმა და ბურჯებმა ერთხმად გამოაცხადეს, ბეჭდვით, რომ დღემდინ შეცდარი ვყოფილვართ, რომ თქვენი მხარე გვეჭირა, დღეს გაგიცანით რა შვილებიც ყოფილხართ და დღეის შემდეგ არცერთს საზოგადო საქმეში თქვენთან ერთობა და კავშირი აღარ შეგვიძლიანო.

ამ წერილზე ხელი აქვსთ მოწერილი ყველა წევრთ ქუთაისის საადგილ-მამულო ბანკის ზედამხედველ კომიტეტისას, გარდა ერთისა (ბ. ა. ი. ფიფინაშვილისა), ორივე დირექტორებს ამავე ბანკისას, კასსირს, ზოგიერთ დამფასებლებს და სხვ. ასე რომ ერთის მხრით ბანკის გამგებელი დარჩა, ბ. ნ. ბ. ლოლაბერიძე, და მეორეს მხრით თითქმის ყველა დანარჩენი პირები, რომელნიც ამავე ბანკში მსახურებენ.

საქმე იქამდინ მისულა, რომ, როგორც ქუთაისიდამ გვწერენ, ეს ორი მხარე, რომელნიც ერთსა და იმავე საქმეს უნდა ემსახურებოდნენ, ერთსა და იმავე ჭერქვეშ არიან გამწყვდეულნი, ხმასაც კი არა სცემენ თურმე ერთმანეთს; მოდიან ბანკში, ერთმანეთს ერიდებიან, ემალებიანო და როდესაც საქმე აქვთ ერთმანეთთან, მწერლის საშუალებით, მოციქულობით არიგებენ ამ საქმესაო.

თქვენ წარმოიდგინეთ — როგორ უნდა წავიდეს ამნაირად ბანკის საქმე, როდესაც იმის გამგე პირებში ამისთანა დამოკიდებულება და განხეთქილება ჰსუფევს! რა საზოგადო საქმე უნდა აწარმოვონ იმ პირებმა, რომელთაც ერთმანეთის დანახვა, ხმის გაცემა და დალაპარაკება არ შეუძლიანთ?

ჩვენი აზრი ეს არის, რომ ამ მდგომარეობაში დატოვება ქუთაისის საადგილ-მამულო ბანკისა შეუძლებელია. ორში ერთი უნდა დარჩეს: ან მარტო ბ. ნ. ლოლაბერიძე თავის ბ. ა. ფიფინაშვილით და დანარჩენებმა ყველამ უნდა მიატოვონ ბანკის სამსახური, და ან ბ. ნ. ლოლაბერიძე უნდა გამოვიდეს ბანკიდამ, ერთმა დირექტორთაგანმა უნდა დაიჭიროს იმის ადგილი და დანარჩენი გამგეობა ბანკისა ხელ-უხლებელი იქნება და კვლავინდებურად განაგებს ბანკის საქმეებსა.

ჩვენ გვაკვირვებს ბ. ნ. ლოლაბერიძის მოქმედება და მდგომარეობა: ყველა იმის მომხრეებმა გაზეთით გაჰკიცხეს იმის მოქმედება და გამოაცხადეს, თქვენთან საერთო არა გვინდარაო; ბანკში იმასთან მოსამსახურე პირებმა, როგორც ამბობენ, შეუთვალეს, რომ სამსახურისათვის თავი დაენებებინა; ამბობენ აგრეთვე, სამეგრელოს თავად-აზნაურობამაც საერთო წიგნი მისწერა და მოსთხოვა თუ ურჩიაო, რომ ბანკის გამგეობის თანამდებობაზედ ხელი აელო; ყველა ესეც რომ არ იყოს,—მას შემდეგ რაც იმას მოქმედებაზედ და საზოგადოთ ბანკის მდგომარეობაზედ გაზეთებში საქვეყნოდ გამოცხადდა, განა არ იცის—რა ნდობა ექნება ამ ბანკს ბირჟაზე, რა ფასი და ღირსება ექნება ამ ბანკის გირავნობის ფურცლებს, თუ ეს მდგომარეობა არ შეიცვალა, თუ გამგებელნი არ დაიცვალნენ? და ყველა ამის შემდეგ, ვიმეორებთ, ჩვენ გაკვირვებული ვართ, რომ ბ. ნ. ლოლაძერიძე კიდევ ჩასჭიდებია თავის გამგებლის სელს და თავის ნებით არ ანებებს თავს ამ თანამდებობას! ჩვენის აზრით, იმის თავმოყვარეობა მოითხოვს, მოითხოვს აგრეთვე უფრო თვით ბანკის პირ-და-პირი სარგებლობა, რომ იმას თავი დაენებებინა თავის ერთობ დამძიმებულ თანამდებობისათვის და, თუ კი რამ იმედი აქვს ამ საქმეში თავის გამართლებისა და პირ-ნათლად გამოსვლისა, შემდეგ შეეძლო ოფიციალური სასამართლოს ანუ მედიატორეთ სასამართლოის წესით გაემართლებინა თავი.

თუ ამაზედ არ დათანხმდა ბატ. ნ. ლოლაბერიძე, თუ თავის ნებით არ მიატოვა თანამდებობა, მაშინ ერთიღა სახსარი რჩება: მოწვეულ იქმნეს უჩვეულებრივო კრება ქუთაისის საადგილ-მამულო ბანკის დამფუძნებელთა და ამათ გარდაწყვიტონ ეს საქმე, ამათ გაასწორონ თავის ბანკის დახლართული და საშიშ მდგომარეობაში ჩავარდნილი საქმე.

«დროების» ფელეტონი, 23 ივნისი.

ორი დღე ქუთაისში.

[illegible]ავედექით თუ არა სურამის აღმართს, სულ სხვა ნიავმა დაუბერა. [illegible]-აქეთ წარმოგვიდგა ქართლის გაშლილი მინდვრები ზედ წყნარად მომდინარე მტკვრით და პირ-იქით ვიწრო [illegible]ობა ტყით შემოსილი და თავქვე [illegible]მრბენი ჩაზ-ხმოვანი და არა-მყვირალი მდინარე ძირულა.

აქა-იქ ხეობის თავზე, გაკაფულ და [illegible]ალგურებულ ტყის შუა პატარ-[illegible]ტარა სოფელი გამოიყურებოდა თა-[illegible] ხუხულასავით პატარა ფიცრული [illegible]ლებით და წვრილ და მაღალ ფე-[illegible]ზე შემდგარი სიმინდის ჯინებით. [illegible]ლაგ-ალაგ ციცაბოდან მომრბენი მთის წყალი თავის ვერცხლებრივ მჩქეფარებით და ზედ პაწაწა წისქვილებით, აცოცხლებდა და უფრო ამშვენიერებდა ისეც მშვენიერ სურათს...

სურამის სტანციის იქით, როგორც ბუნება, ისეთაც მგზავრნი შეიცვალნენ: ქართლელი და სომეხი შემცირდა, იმერლებმა და ურიებმა იმატა. ვაგონებში უფრო მომეტებული ხმაურობა. ზარევანი მოხრუშული შეხედულობა ქართლის მცხოვრებისა, მხიარული და მოძრავი პირი-სახეებიც შეიცვალა...

ბ თავდა ხეობა. დაიწყო ვაკე. აჯამეთის ტყე, რიონი, თავის განიერი და ტალახის ფრად მომდინარე წყლით, სურათს სულ სცვლიდა,—მაგრამ თუ არ უმჯობესათ, არა უარესათ.

მივედით რიონის სტანციაში. შედგა პოეზდი. ქუთაისს წამსვლელები გადავსხედით სხვა ვაგონებში და დანარჩენებმა განაგრძეს გზა ფოთისკენ. რიონზე ჩვენ შვიდ საათზე მიველით და ცხრის ნახევრამდინ ძლივს გვეღირსა გზის გაგრძელება. თუმცა მშვენიერი საყურებელი იყო აქედგან აჯამეთის ტყე, რიონის ხიდი, შორიდან ქუთაისი, მ გრამ, რადგან წამსვლელს ყოველთვის ბინაზე მისვლა ეჩქარების, ჩვენც მოთმინება დავკარგეთ და ვიკითხეთ მიზეზი ამ გვარი დაგვიანებისა. (რა არის დრო! რკინის გზამდინ ცხენსაც ვაძოებდით, თვალსაც ვატყუებდით და ქართველურათ კიდეც შევძახოდით და ეხლა კი ერთ საათს მოთმინება გვეკარგება!) გვითხრეს:—შარშან დღეში სამი პოეზდი მოდიოდაო და რადგან ამ სტანციაზე იყრებოდნენ ზემოთ-ქვემოთი პოეზდებიო, ქუთაისში წამსვლელი ვაგონები იმათ უცდიდნენო და ეხლა, თუმცა სამი პოეზდი აღარ არის, მაგრამ ძველის განკარგულებით ისევ ამდენ ხანს იგვიანებსო.

მე, პირველად მყოფი ქუთაისში, დიდის ცნობის-მოყვარეობით ვშინჯავდი ყველას და ყველაფერი ახლად მეჩვენებოდა. მთელი ქალაქი მწვანეში შემკული (ეტყობა სახლებს ქირა ძრიელ არ ეხარბებათ, რომ ბაღები კედლებათ არ უქცევიათ), გალმა-გამოლმა ტყით შემოსილი გორები; მე-

დღიური

პეტერბურღის გაზეთებში იწერებიან, რომ ამ მოკლე ხანში მინისტრთა კომიტეტში სტამბის (ბეჭვდის, ჟურნალ-გაზეთების) შესახებ კანონებზედ იქნება მსჯელობაო.

ხშირად, ძალიან ხშირად გვესმის ამ გვარი ხმები, მაგრამ, საუბედუროთ, ამის გამართლებასა და ბეჭვდის საქმის შემსუბუქებას დიდი ხანია მოველით და ღირსებით კი ვერ ველირსეთ...

* * *

ამავე გაზეთების სიტყვით ახლანდელ სახალხო განათლების მინისტრს დელიანოვს გარდაუწყვეტია, რომ საქალებო კურსებში სწავლა-შესრულებულ ქალებს მიენიჭოსთ იგივე უფლება გიმნაზიებში მასწავლებლობისა, რაც უნივერსიტეტებში კურს-დასრულებულ ყმაწვილ-კაცებსა აქვთო.

* * *

წელს საქალებო ინსტიტუტი ჩვეულებრივად პოჯორში გადავიდა საზაფხულოდ; საქალებო წმ. ნინოს ზავედენიე კი წელს ზაფხულს სოფ. ახალქალაქში ატარებს.

ზოგიერთი ამბებიც ამ ინსტიტუტის წესების თაობაზედ:

ჩვენ გვითხრეს, რომ ამას წინათ ერთს შაგირდს სადილზედ რაღაც ჭია უნახავს პურში და, რაღა თქმა უნდა, ისე შეზიზღებიათ დანარჩენებსაც პური, რომ სადილი ველარ უჭამიათ. ეს ამბავი ინსტიტუტის მთავრობას შეუტყვია და მთელი შაგირდობა დაუსჯიათ:—როგორ გაბედეთ პურის დაწუნებაო.

ამავე ინსტიტუტის კურს-შესასრულებელ ქალებს წელს, როგორც ამბობენ, ყველა საგნებიდამ დაუჭერიათ, რასაკვირველია, ეგზამენი, გარდა... ქართულის ენისა. ინსტიტუტის მთავრობას საჭიროდ არ დაუნახავს, რომ ქართველ ქალებს, რომელნიც წელს იქ სწავლას ასრულებდნენ, სამშობლო ენიდამ ეგზამენი დაეჭირათ.

* * *

ქუთაისიდამ გვწერენ, რომ ამ უკანასკნელ ხანებში რამდენიმე იქაურს ებრაელს სცემა ხალხმაო, პარასკეობით ბაზარში ვაჭრობისა და ბულვარში გამოსვლის ნებას არ აძლევენო.

თუ ეს ამბავი მართალია, ადგილობრივი ადმინისტრაცია მოვალეა, ახლავე მიაქციოს ამ სამწუხარო გარემოებას ყურადღება, სანამ ეს ებრაელების შეურაცხყოფა გადამდებ ავადმყოფობასავით სხვებსაც არ გადაედება; ახლავე უნდა გაახსენოს ადმინისტრაციამ ქუთათურებს, რომ კანონი ქრისტიანთა და ებრაელთათვის ერთია, რომ იმათ შეურაცხყოფისათვის, როგორც ახლანდელი შინაგან საქმეთა მინისტრის ცირკულიარიც აცხადებს, სასტიკად დაისჯება ყველა, ვისაც კი დაუმტკიცდება. ამავე ცირკულიარში სხვათა შორის, ისიც არის გამოცხადებული, რომ თვით ადგილობრივი ადმინისტრაციაც პასუხის-გებაში მიეცემა, თუ ჯეროვანი საშუალება არ იხმარა ებრაელების უწესოების მოსასპობათაო.

ამას ვამბობთ, მაგრამ ამასთანავე ისიც უნდა ვთქვათ, კარგი იქნება, რომ იქაურ ებრაელების ვაჭრობას ცოტა არ იყოს კანონიერ და კაცობრიულ კალაპოტში ჩააყენებდნენ; თორემ ერთობ ულმერთოდ ექცევიან ესენი განსაკუთრებით სოფლის ნაწარმოებით ჩამოსულ გლეხებს და ერთობ უსამართლოდ მიჰყავთ ვაჭრობა.

ამიტომაც არის იმერეთის ხალხი უკმაყოფილო ებრაელებზე. მაგრამ ამ უკმაყოფილების დასამშვიდებლად ცემა-ტყეპა კი არ არის საჭირო, არამედ წესდება, კანონი და ქალაქის გამგეობისა და ადმინისტრაციის გონიერი განკარგულება და განსაზღვრა ვაჭრობის წარმოებისა.

* * *

თელავიდამ გვწერენ, რომ ქალაქის მიხედვით, იქაც დაიწყეს ჭიდაობაი. ერთი ახალგაზდა მოჭიდავე ბიჭი გამოჩვიჩნდა, რომელმანც ყველა აქაურები დაამარცხაო. ბოლოს სოფ. კურდღელაურიდამ მოიყვანეს ერთი გლეხი, დიდის ამბით, ზურნით გამართეს ჭიდაობა; მაგრამ ახლაც ჩვენი თელაველი დარჩა გამარჯვებულიო, კისრულით წამოიღო თავის მოპირდაპირეო.

* * *

ათონის მთიდამ მივიღეთ ამბავი, რომ მისულა იქ თუ არა ამბავი ბატონიშვილის ერეკლეს გარდაცვალების, იქაურ ქართველების იოანნე ნათლის-მცემლის მონასტერში გარდაუხდიათ პანაშვიდი ახლად-მიცვალებულისათვის.

* * *

ოზურგეთიდამ გვაცნობებენ, რომ ამას წინეთ აქ ძველი ხიდი დაანგრიეს და მაგიერად სახელმწიფო პარომი გააკეთესო; თუმცა, რადგან სახელმწიფო პარომია, იმაზე სიარული, გადაყვან-გადმოყვანა უფულოდ არისო-მაგრამ მეპარომეები ყველას ფულს ახდევინებენ თურმე: ქვევითზედ 5 კაპ. და ცხენოსანზედ—ორ შაურსო.

* * *

სოფ. საგარეჯოდამ გვწერენ:

„სოფელი საგარეჯო მარტო იმითი კი არ არის შესანიშნავი, რომ აქ არსებობს სასწავლებელი, ბანკი, დეპო, დუქან-ბაზარი,—ამათ გარდა აქ არის ადვოკატი თ. ც—ვი საგარეჯოელებისაგან სპასოვიჩათ წოდებული, რომელიც თითო უბრალო თხოვნას, განცხადებას და ოტზივს ორ ჯედილაზე და ფულათ რვა მანეთ ნაკლებ არა სწერს თურმე.

„ეს არაფერი—შრომის ფასია. ეს პირი ყოფილა ტფილისის მაზრის მომრიგებელ მოსამართლესაგან დანიშნული აპეკუნათ ქვრივთ და ობოლთ აზნაურთ დევდარიანებისა. ამათ ხსენებული თავადისათვის მიუციათ სხვა და სხვა დროს ცხრამეტი თუმანი ფული პრიკაზის ვალში წარსადგენათ, ბარათები გამოურთმევიათ ფულის მიღებაზედ და ის ბარათები ობლებს ხელში უჭირავთ. ობლების ცხრამეტი თუმანი ფული თავადს მიურთმევია. პრიკაზი რო სთხოვს ამ ობლებს, ისინიც აწუხებენ თავადს, რომელიც ყველა თხოვნაზე ეუბნება თურმე: „—რაც გინდა მიყავით, რო არა მაქვ-რა, რა მოქცეთო!“

„ამ კნიაზზე ამბობენ: როდესაც საგარეჯოში საჩივარი რამე გამოჩნდება, მაშინვე თავის ერთ-გულ [illegible] ორსავე მხარეს [illegible], რომ ერთსაც [illegible] რამე მეორესაც.

„ჩვენს ადვოკატს კარგი [illegible] მოელის, თუ ივრის ხეველებს [illegible] რულდა თხოვნა და თ. დონდუ[illegible] კორსაკოვმა ს. საგარეჯოს მომრი[illegible] ბელი სამართლის განყოფილება გ[illegible] მოიტანა.“

„დროების“ კორრესპონდენციე[ბი]

—

სოფ. კულაში, 19 ივნისს. თ[უმ]ცა ბევრჯერ თქმულა აქვენს გაზე[თში] იმაზედ თუ რა დიდი მნიშვნელ[ობა] აქვს ჩვენს ცხოვრებაში გამიჯ[ვნის] დაჩქარებას, თუმცა ბევრი მაგალი[თე]ბიც მოყვანილა თქვენსავე გაზეთ[ში] იმის დასამტკიცებლად თუ რა უ[ბე]დურება ხდება ხოლმე ამ ადგილე[ბის] გაუმიჯნაობის გამო, და ამიტომ მკით[ხ]ველს მიჩვეული აქვს ყური ამისთა[ნა] უბედურ შემთხვევის გაგონებაზედ [და] არ აკვირვებს ეს მას, შეიძლება, [კი]დეც მოსწყინდა ამაზედ კითხვა [და] ლაპარაკი,—მაგრამ მე მაინც მსურ[ს] გაცნობოთ ერთი ფაქტი შესახებ თავადი მიქელაძეების და ორი სოფლის გლეხების (მეგრელების) ჩხუბზედ ადგილების გამო.

საქმე აი რაში მდგომარეობს:

სამეგრელოს სამზღვარზედ რაოდენიმე მონაწილე მიქელაძეებს (შვიდ თუ რვას) აქვსთ ადგილი სახელდო[ბ] კოდარა, რომელიც, როგორც გაგ[ო]გონია და ეხლაც გვარწმუნებენ, უ[ნ]და იყოს მიქელაძეების საკუთრებ[ა]. მეგრელები გათამამებულნი და შეგონებულნი ანდაზით—„ძალა აღმართს ხნავსო“, სარგებლობენ დროთი და ცდილობენ დაიუფლონ ეს ადგილი ძალადობით. მიქელაძეები, შეიტყობენ თუ არა ამას, დაიარაღებულნი თავ-განწირვით გაეშურებიან თავიანთ საკუთრების დასაცველად. 12 ივნისს მოხდა პირველი შეტაკება, მაგრამ ამ დღეს არც ერთის მხრით მარცხი არ მომხდარა: მეორეს დღეს და მესამე[ს] შეიქნა კიდევ გამწარებული თოფი[ს] სროლა ორივეს მხრით და, ამბობენ,

---

სამე მხარეს მოჩანს ლაჟვარდი სივრცე რიონის სამფლობელო მწვანე ჰდელოები.

ჩვენ მივედით ქუთაისს მაისის დამლევს. თუმცა ბანკის ყრილობა გათავებულიყო და შვიდას-რვაასამდინ თავად-აზნაურნი დაშლილიყვნენ, როგორც გვითხრეს, მაგრამ ბულვარს მაინც საშინელი ჟრიამული გაჰქონდა. ქალაქს რაღაც მოძრაობა ემჩნეოდა და კუჩრებიც კი დაფეთებულებივით დააგრიალებდნენ სუფთა, კოპწია ფაეტონებს ერთ მტკაველ ფაფუკ მტვერში. ქუთაისის ქუჩები, მეტადრე რომლებიც საუკეთესოებათ ითვლებიან, შოსეთია დაგებული და რადგანაც ქალაქისთვის ჯერ ღმერთს არ შთაუგონებია ქუჩების ზაფხულში მორწყვა, ამიტომაც ამ სუფთა და პატარძალივით მოკაზმულ ქალაქს მეტად მომატებული პუდრი ეყრება და შემდეგშიაც თუ მოურწყაობა გაგრძელდება, შეიძლება იმ სისქეთ დაედოს ეს სამკაული, რომ მშვენიერი ჩალის-ფერი ქვა-თლილი კედლები საარხიოლოგოთ გახდეს...

მე და ჩემი თანა-მგზავრი ჩამოვხტით ერთს ჩვენ მეგობართან, და როგორც დროს შეეფერებოდა, ბუხრის მაგივრათ, ჩაიზედ თითქმის გათენებამდინ ვიმუსაიფეთ ჩვენ უანბეთ ტფილისის თავად-აზნაურობის ყრილობაზე, ამორჩევების შედეგი და ამოახვრით გავათავეთ, რომ ამორჩევები, საზოგადოთ მშვენიერი, ვერაფრათ დაგვირგვინდაო.

„—ჭამნი მეფობენო და მასთანაც ჩინიანებიო, გვიპასუხა მასპინძელმა. თქვენში პოლკოვნიკს გაუმარჯვია, ჩვენში ღენერალი გაიმარჯვებსო“!

შემდეგ მივეშვით იმ გვარ ძილს, როგორსაც კი შეუძლიან მიეცეს რკინის გზისაგან დაღალული კი არა, გამოშტერებული ადამიანი.

მეორე დღეს რვა საათზე ბულვარში წავედით. იქ კიდევ ჯგუფათ თავადნი იდგნენ (ქუთაისში ყველანი თავადნი მეგონენ თავისის ლაზათიანი ტანისამოსით და სიკეკლუცით) და გაცხარებული ბაასობდნენ. დღეს უნდა მომხდარიყო ფიცი მარშლების ამორჩევაზედ და ეს თუ იყო მიზეზი ამ ჩოჩქოლისა. შუადღემდინ თან-და-თან მატულობდა რიცხვი მრჩევლებისა და ვიწროვდებოდა ალაგი ბულვარზე.

ბოლოს დროს, ერთი ჩარგვალებული ღენერალი წითელის ლენტით მხარზე და თეთრი ფაფარით თავზედ, არჩეულის მეკარეებით მოუახლოვდა სობოროს, რომელიც ბულვართანვე ძრიელ მოახლოვებით არის; ბულვარელებიც მოწიწებით გავიდნენ ეკლესიის წინ და მთელი ხროვა შევიდა ეკკლესიაში. ეპისკოპოსმა იწყო ჩვეულებრივი ლოცვა, ხალხმა ბაასი, რომლისგანაც მე არა მესმოდა რა და ამისათვის გამოველ კარზედ.

ამავე საღამოს „ცოცხალი სურათები“ იყო გამართული. სახელმწიფო სახლთან. ცხრის ნახევარზედ შეიქნა ერთი საშინელი ფაიტონების ფრენა (ნამდვილათ ფრენა); თავ-გადავლეჯილები მირბოდნენ ზემოთ და ქვემოთ და გაოცებული ვიყავ მხოლოთ იმ ხელოვნებით, რომ ამ ხეთქვაში, როგორ ერთმანეთს არსად შეეხეთქნენ. ჩვენც ჩანჩალით შეუდექით მშვენიერ სუფთა და კოპწია ქუჩას. მრავალი

...ომ მეგრელების მხრით მოუკლავთ ...ქალაძეებს ორი გლეხი და ერთი ...ლდაეი გასათხოვარი ქალიო. Თურ... ეს უბედური მახლობელის სოფ... ქალი საღამოზედ თავის ეზოში ...არებოდა და რაღაცას აკეთებდა; ...დროს ერთი ტყვია უეცრად მოხ-...რია შუბლში და იქვე მოუკლავს. ...ხები ჯერეც არ გათავებულა და ...იცის რამდენს პირს იმსხვერპლებს ...ევე ეს უბედური შემთხვევა. Ის ...ხი, რომელიც ყოველ კანონიერ ...მედებზედ გიპასუხებდათ აქამდის: „...ანონით მოჭრილი ხელი არ მეტ...ებაო", დღეს ადგია ძალადობას და ...ილის მეპატრონეები ჰკარგვენ ყო...ვე რწმენას კანონისას და შედიან ...ში, რომ მათი საუკეთესო ადგილი ...ეს თუ ხვალ წართმეული ექნება ...ავლესის ძალისაგან და ამიტომ ...ა-განწირულად იბრძვიან თავიანთ ...უთრების დასაცველად...

ᲐᲬᲧᲕᲔᲠᲘ, (ახალციხის მაზრა), 15 ...ნისს. ამას წინად მე მომეცა შემ...თხვევა სხვათა შორის აწყვერშიც გა...მევლო და რა ვცანი ხალხისგანაც ...სწავლებლის არსებობა აქ და მისი ...ეთმო ქება, მოწადინებული შევიქ...ენ ხსენებული სკოლის ნახვისა. მაგ...რამ ვიდრე გავიდოდით გაღმა მის სა...ნახავად, აქ ვისარგებლე თავისუფალ ...როთი და ხანგრძლივ ბაასში გავები ...ვეუდ მდგომარე სალხთან, სადაც ...მოუსწრარ დაწვრილებით გამომეკითხ...ნა მათთვის სასწავლებლის და მასწავ...ლებლისაც გარემოება. აქ, მაჰმადია...ნებთან ერთად ირეოდნენ ებრაელე...ბი და ზოგიერთა ქართველიც.

— სკოლაც კარგი გვაქვს, მასწავ...ლებელიც უკეთესი გვყავს და ბავ...შვებიც ძალიან კარგათ სწავლობენ, ...ერთ-ხმად მითხრა ამ ხალხმა. ჩვენი ...მასწავლებლისთანა გულ-კეთილი და ...ტიოსანი, ხალხის მოყვარული და ...ტივისმცემელი ჩვენ ჯერ არსად გვი...ნახავს! მშვიდობიანად და ერთგულად ...ასწავლის ბავშვებს; არა თუ აწყე...ნებდეს ვისმეს, პირ-იქით პატივსა ...ცემს ჩვენ სარწმუნოებას, მეჩითს, ...ეულობას და ადათებს.

— Გარდა ამისა, ასწავლის ჩვენ შვილებს ჩვენსავე რჯულზედ, ესე რომ, ალებინებს აბდასს, (ხელ-პირის და ფეხების დაბანვა), ალოცვინებს ჩვენებურად, და ატარებს ხოლმე მეჩითში; ზოგჯერ თვითონაც მიბრძანდება ხოლმე, ხან ჯამში და ხან თორაში.

Ყველა ამ გვარი თვისება მასწავლებლისავის საჭიროა, თუ უნდა, რომ კაცმა შეითვისოს, მიიჩვიოს და მიიზიდოს ხალხი, შეაყვაროს მას სკოლა და აღამაღლოს მისი მნიშვნელობა მათ თვალში.

ხალხის ამ გვარ ბაასმა იმოდენათ შემახალისიანა და მომეწონა, რომ უფრო მომეტებულათ ვინატრე და ვისურვე ამ სკოლის ნახვა. Ცოტა ხანს შემდეგ მიველ იმ სასწავლებლის სანახავათ, სადაც მართლა ვპოვე ყოვლისფერი მოსაწონი და საქებური; ვნახე სასიამოვნო და შესანიშნავი სურათი: საუცხოვო რიგი, კარგი წესიერება, სუფთა მოწყობილება, საუკეთესო სწავლა-დარიგება და ყოველი კეთილი ყოფა-ქცევა, რომელთაც მშვენიერი შთაბეჭდილება მოახდინეს ჩემზედ.

ბ. მასწავლებელმა მიგვიღო დიდის სიამოვნებით და ღირსებით და გულკეთილად სთქვა: „სწავლის კარი ყოველთვის ღია უნდა იყოს ყოველ მსურველთათვის".

Თვითონ სკოლა მშვენიერი, მოთავსებული, ფაქიზი და ირგვლივ ჩარდახიანი შენობაა; მდებარეობს აწყვრის ძველ ნაწილში, მტკვრის გაღმით, მარჯვენა ნაპირზედ, ციხის ძირში, გალავანში. სასწავლებელში ჩვენი ფეხის შედგმა და ყმაწვილების უცებ ფეხზედ წამოშლა და თავის დაკვრა ერთი იყო; იმათ ილოცეს თათრულად და შემდეგ კიდევაც დაეწყოთ გაკვეთილები.

ბავშვები ისხდნენ მორიგისად, სწორედ, წყნარად და გულიანათ და მხიარულად შეჰყურებდნენ თვალში თავიანთ მასწავლებელს, რომელიც დინჯათ და ხალისიანათ მოძრაობდა მორთულ, მოკრიალებულ და კეკლუცა კლასის სივრცეში და სამაგალითოდ, მეგობრულად და ხალისიანად ასწავლიდა. შეგირდებიც ერთგულათ, გონივრულად და დიდის კმაყოფილებით ყურს უგდებდნენ თავიანთ საყვარელ მასწავლებელს.

Მასწავლებელი უხსნიდა გაუგებარს სიტყვებს ზოგს რუსულად, ზოგს ქართულად, ზოგს თათრულად და ზოგსაც სომხურად. სწავლის შემდეგ დაიწყეს ორ-ხმაზედ საამურის კილოთი სიმღერა ქართულად და რუსულადაც. სკოლაში ვნახე ულვაშიანი ოცი, ოც-და-სამ-ოთხ წლის ყმაწვილ-კაცები და ებრაელების შვილები; პირველად ვხედავ სასწავლებელს, სადაც სწავლობენ ებრაელებიც. Აგერ გაკვეთილებიც დასრულდნენ, წარმოსდგა დეჟურნი, რომელიც განგებ დანიშნულია და აქცევს სასტიკ ყურადღებას კლასის ყველა გვარ წესიერებას, დარეკა ზარა გაახხა, წყობისათ შეგირდები კარში და იმ რიგადვე მწკრივად წაიმძღვანა იგინი სახლებისკენ.

Აწყვრის სასწავლებელში, რომელიც დაარსებულია წარსულ წლის ნოემბრის 8-დამ, სწავლობს 40-მდის შაგირდი განურჩეველად სარწმუნოებისა, გვაროვნობისა და შთამომავლობისა, რომელთ რიცხვს შეადგენენ: სამი წილი ქართველთ მაჰმადიანნი და ერთი ნაწილი ქართველნი, სომეხნი, ებრაელნი და ფრანგნი. Თუმცა პირველში, სკოლის გახსნისათანავე, მოსწავლეთ რიცხვი ძალიან მცირედი ყოფილა (10), მაგრამ მასწავლებლის, ბ. სულხანოვის, ცდით და წყალობით, მათი რიცხვი გამრავლებულა, მაშინ, როდესაც მას საყოველთაოთ (ხალხის, ადგილობრივი ბეგების, მაზრის უფროსის თანაშემწის თანადასწრებით) წარმოუთქვამს სიტყვა და დარიგება, რომელშიაც გამოუხატავს და აუხსნია ხალხისთვის სწავლა-განათლების ძალა, სარგებლობა და მნიშვნელობა. Ამ გულწრფელ და გრძნობით სავსე სიტყვებს ისეთი ზედ-მოქმედება და შთაბეჭდილება ჰქონია ხალხზედ და მის ჭკუაგონებაზედ, რომ, იგინი კმაყოფილნი და დაიმედოვნებულნი დაბრუნებულან სახლში და მეორეს დღეს სიხარულით აუვსიათ სასწავლებელი სხვადა-სხვა გვარ აჭრელებული ბალიშებით; რამდენიც კი დაეტეოდა სკოლაში, იმდენი მოუყვანიათ.

Რაც შეეხება თვითონ მასწავლებელს, სწავლას და წესიერებას, არ შემიძლია მათი ქება, ღირსება ყველაფერი დაწვრილებით და დალაგებით გიამბოთ; მხოლოდ ერთს იმას კი მოგახსენებთ, რომ, ჩემის აზრით, ესრეთი სკოლა უნდა იყოს სწორედ სამაგალითო, სანატრელი და თითით საჩვენებელი სკოლა.

Შეგირდების მომზადებამ და ცოდნამ იმდენათ განმაცვიფრა, რომ მეგონა რამდენიმე წლის გამოცდილნი და გავარჯიშებულნი არიან-მეთქი; ვერვინ წარმოიდგენდა, თუ პირველ დაწყებაში ამოდენი ნაყოფი და წარმატება იქმნებოდა, მერე იმ გვარ ხალხთა შორის, როგორნიც სჩანან აწყვრის ფანატიკები.

Ყმაწვილები მშვენიერათ ჰკითხულობენ და სწერენ როგორც ქართულად და რუსულად; შეუძლიათ იანგარიშონ „60-მდინ წერვით და ზეპირ-გარდმოცემით, ისე და არითმეტიკულ გამოცანებით; რუსულათ 40-მდინ და თვლით 100 იციან; ავრეთვე რუსული სიტყვები, ფრაზები და წინადადებანი. Სუყველა მოსწავლენი აუცილებლად სწავლობენ ქართულს და რუსულს, მხოლო კერძოთ: მაჰმადიანნი თათრულს, ებრაელები ებრაულს და სომხებიც სომხურს.

ჯ. ს:

ᲜᲐᲠᲔᲕᲘ

Საკვირველი ეკიპაჟი. ამ ცოტას ხანში ნიუ-იორკში საყოველთაო ყურადღება მიიქცია ერთმა ეკიპაჟმა, რომელიც თვლების მაგიერად სამს ბურთზედ მოძრაობს. Მაყურებლებმა შენიშნეს, რომ ეკიპაჟი გაუჩერებლად და საკვირველის სისწრაფით დადიოდა წყალზედ ასე, რომ თითქო ხმელეთზედ დადისო. ამის მომგონს ფრეიერს (რომლის სახელი დაერქვა ამ ეკიპაჟს) განზრახვა აქვს, რომ იმისმა ეკიპაჟმა ერთ ნაირის სისწრაფით და მოხერხებით იაროს როგორც წყალ-

---

...ხალხი მიეშურებოდა (საშინელი სწრა...ფა ხალხი ყოფილა იმერლობა, და ...საკვირველია, აქამდინ, რატომ ასე ...ით ალაგას არიან გაჩერებულნი)! ...ლოს მსვლელობა შესდგა...

...ერთ ალაყაფის კარებს მისდგომო... უთვალავი კაცი, ქალი და ფაე...ტონი. Დიდხანს მიგვიტან-მოგვიტანა ...ხალხის ტალღამ კარებთან და რის ...-ვაგლახით გველირსა კარებში შე...ლა. საუცხოვო სურათი წარმოუდ... ჩემ თვალებს: დიდრონი ხეები... ...მორებით განათებული ფიცრული ...შუაში მრავალი ხალხი. სუყველა ...იყო განათებული ათიოდ წითელ-...თეთრი ფარნებით. რასაკვირველია, ...ეტიკური გრძნობის ძრიელ გამა...ოველებელი ბინდ-ბუნდი; მაგრამ ...ენთვის „ცოცხალ სურათებისთვის" მოსულებისთვის კი რა მოგახსენოთ. რა გავიგოთ, საით წავიდეთ, სად დავსხდეთ? Ერთმა ვილაცა მადლიანმა სანთლის ნამწვით ხელში, გვიჩვენა ალაგი.

Დავსხედით. Ფეხ-ქვეშ რბილათ გვეგო ტალახში აზელილი ბალახი.

Პატარახანს შემდეგ დაუბერა მისთანა სიგრილემ, რომ ძვლებმაც კი თრთოლა იწყეს. Დავაკვირდი სიბნელეში და გავარჩიე უშველებელი მდინარე, რომელიც იყო მიზეზი, ჩვენი ასე უეცარი გაციებისა.

Დიდხანს იტანჯა ჩვენი მოთმინება, მანამ პირველათ ფარდა აიხადა. Მაგრამ სურათმა სრულიად დააკმაყოფილა ჩვენი გაყინული გვამიც და დაშინებული სულიც. Ამ დროს მთვარემაც ამოაშუქა და ვერცხლებრივ გაანათა რიონი. Ოცნებამ გამიტაცა. რიონის პირზედ, სამეფო სახლთან, რუსთველის და Თამარის მზერამ გაალვიძა ჩემ გულში ნაღველიც და კმაყოფილებაც... Ვინ იცის სადამდინ გასწევდა ჩემი ოცნებობა, რომ ერთ შეზარხოშებულს არ ეტაცნა ხელი.

— ჩემი სკამი დაგიჭერია შენ.

— Არა, უპასუხე.

— რავა არა.

Გარშემო ხარხარი. Ავდექ. Კარგა რომ ბნელოდა და ჩემი სინათლე მარტო მე ვიგრძენ.

Მერე შეზარხოშებულმა დამითმო თავისი სკამი:

— Დაბძანდი, შენი ჭირიმე.

— Გმადლობთ.

— Არა, ბატონო, დაბძანდი! რავა ქნა მაგ ბრიყვმა, რომ დაგაცლევინათ სკამი!

— Შენ თითონ ბრიყვო! დაუჭყიტა თვალები პირველმა.

Მე შევკრთი, მეორე ცოცხალ სურათად მე არ გავხდე-მეთქი.

Ჩემ ბედზე აიწია ფარდა. Ხმაურობა შესწყდა. Სიცივემ უფრო მოგვიჭირა. Სურათები უფრო-და-უფრო იგვიანებდნენ. Მაგრამ მშვენიერი იმერლის ქალების ნახვის სურვილმა იქამდინ მიგვიზიდა, რომ დავძლიეთ ყოველი გაჭირვება და დილის ოთხის საათის ნახევრამდინ ვიქონიეთ მოთმინება...

(დასასრული ხვალ)

ზე, ისე ხმელეთზე. იმის სიტყვით, იმან ეს შეასრულა და ეს ურემი დაუფასებელია არა-მალიან ღრმა წყალზედ სატარებლად. საქმე იმაშია, რომ ბურთისებური ბორბლები შიგნით სულ ცარიელებია და ამიტომ ადვილია ამით წყალზე სიარული. მოძრაობს იგი ორთქლით.

* * *

შკბილოებისთვის. დიდი მადლობის ღირსნი არიან ყველა ისინი, ვინც ეგრე ცდილობენ უკბილოების კუჭისათვის. კარგა ხანია მას აქეთ, რაც ამათ თვის გამოიგონეს ახალი კბილები, რომლის საშუალებითაც ისინი ადვილად მიირთმევდნენ საჭმელს, როგორ სად-კბილებიანი; მაგრამ ეს ხელოვნებითი კბილები ცოტა ძვირად უჯდებათ და არა-ყველა უკბილოს შეუძლია იმის გაკეთება.

ახლა ამ უკბილოთათვის მოუგონიათ საჭრელი, ანუ უკეთა ვსთქვათ, სალეჭი მაშინა, რომელიც იმ ნაირად არის მოწყობილი, რომ ის ადვილად და ჩქარა სჭრის წვრილ-წვრილ ნაჭრებად ყოველგვარ ხორცეულს, ასე რომ სრულებით არ შეუშლის მის ფორმას და არც დაუკარგავს საჭმელს მის გემოვნებას.

ამ ნაირად ჩვენს უკბილოებს ამ მაშინის წყალობით მიეცემათ საშუალება მიირთვან ის, რასაც უკბილობის გამო იყვნენ მოკლებულნი. გარეგან შეხედულობით მთელი სუკი სულ ნაკუწ-ნაკუწად არის ქცეული, დაღეჭილი და დაღეჭილს ხომ გადაყლაპვის მეტი არა უნდა-რა....

* * *

ჩვენებურ პედაგოგების შეხედულებით უცნაური, ახირებული დაჯილდოება სცოდნიათ მექსიკელი მოსწავლე ყმაწვილებისა. იქ საუკეთესო და საპატიო ჯილდოთ ითვლება ბეჯით მოსწავლეთათვის, როდესაც შაგირდს მიეცემა უფლება სკოლაში თამბაქოს წევისა. ადვილად გასაგებია, ოთხი წლიდამ მიჩვეული ყმაწვილისათვის ნიადაგ სიგარის წევას დიდ სასჯელს შეადგენს რამოდენიმე საათის განმავალობაში იმისი მოუწევრობა და ხშირად ზარმაცი ყმაწვილი საუკეთესო ბეჯით მოსწავლედ ხდება, რომ ეს უფლება მიიღოს. მოხდება ხოლმე ესეც, რომ როდესაც მასწავლებელი კმაყოფილია თავისი შაგირდებისა, მთელ კლასს მისცემს ერთად თამბაქოს წევის ნებას.

როდესაც მასწავლებლებს სურსთ შეიტყონ თუ როგორ სწავლობენ მათი შაგირდები ისინი ჰკითხვენ ხოლმე ერთმანეთს:

— რამდენი შაგირდი ეწევა შენს კლასშიო?

საზოგადოდ თამბაქოს წევა ისე გახშირებულია და ისეთი ჩვეულებაა მექსიკაში, რომ იქაური ტუსაღიც უფრო აიტანს სხეულის დასჯას, ვინემ თამბაქოს წევის აღკრძალვას და ამიტომაც ყოველს დამნაშავეს ამ დასჯისა ძალიან ეშინიან.

თფილისის სამკურნალო

ავათმყოფები მიიღებიან დილის რვა საათიდამ თორმეტ საათამდის.

ორშაბათს გარალევიჩი და ლისიცევი— შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი— ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმყოფობისა.

სამშაბათს. მინკევიჩი—ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი და დანიელ-ბეგოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმყოფობისა.

ოთხშაბათს. ლისიცევი და მირიმანოვი შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუსავათმყოფობისა.

ხუთშაბათს. ლისიცევი—შინაგაავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების ავათმყოფობისა.

პარასკევს. მინკევიჩი — ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი, მირიმანოვი და დანიელ-ბეგოვი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუსტის ავათმყოფობისა.

შაბათს. ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღ. ს სუსტის ავათმყოფობისა.

განცხადებანი

—

მაღაზია

სალიანის თევზეულისა

უცხადებს საზოგადოებას, რომ მან ახლად მიიღო სალიანში მარტში დაჭერილი თევზეული საგანგებოდ მომზადებული და ისყიდება წვრილადაც და პარტიითაც. აქავე ისყიდება ყოველ დღე მოხარშული თევზეული. მაღაზია იმყოფება თამამშოვის ქარვასლის ქვეშ.

(12—3)

ახალი ქართული

ქარაბადინი

ისყიდება ტფილისში: შავერდოვის და გრიქუროვის წიგნების მაღაზიებში; ქუთაისში: მურადოვის და ჭილაძის წიგნების მაღაზიებში.

ფასი უდიანის ერთი მანეთი.

(3—2)

ვაძლევ დღიურად და თვეობით იაფათ მებლიროვან ოთახებს, სახელად

„ლივადია“

გოლოვინის პროსპექტზედ.

(20—9)

ინგლისის მაღაზიაში ახლად მიღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იყიდება: პაროსინა 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ.

(100—91)

ქართველი **სტუდენტი** ეძებს გაკვეთილებს.

ადრესი — შავერდოვის აგენსტვოში.

(4—3)

გრიქუროვის წიგნის მაღაზიაში (ბალის პირ-და-პირ) და ბ-ნი იოანნის სიანთან (ოკრუჟნის სუდის ქვემოთ) ისყიდება წერა-კითხვის საზოგადოებიგამოცემა:

წითელი ფარანი, ფასი 15 კ.

ხატაური — — — 10 კ.

დაიბეჭდა, გამოვიდა და ისყიდება თფილისის წიგნის მაღაზიებში

იგავ-არაკნი

კრილოვისაგან და სიბრძნე-სიცრუიდგან გადმოქმნილი თ. რ. ერისთვისა.

დაიბეჭდა და ისყიდება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

მამულის

საერთო მფლობელობაზე

თხზულება

ანტონ ფურცელაძისა

გამოცემული

ზაქარ ჭიჭინაძისაგან.

ფასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

დაიბეჭდა და ისყიდება გრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

თამარ დედოფალი

შედგენილი

კ. ბ — შვილისაგან

გამოცემა

ზაქ. ჭიჭინაძისაგან

ფასი ერთი აბაზი.

ისყიდება

თფილისის წიგნის მაღაზიებში ახლადგამოსული რუსულს ენაზე წიგნი.

Грузинскія крестьянскія грамоты, крѣпостные и судебные акты, грамоты и письма грузинскихъ и персидскихъ царственныхъ особъ. (Матеріалы для исторіи древной грузіи).

сост. Д. П. Пурцеладзе.

ქუთაისში ისყიდება ჭილაძეების მაღაზიაში.

ფასი ერთი მანეთი

ბოლგარულ-ინგლისური გუთანი გონვარდისა მსურველთ შეუძლიანთ ... იწერონ თ. ა. ... მელიც არის აგენტი ბ გოგარდისა.

კანტორა პეპინოვისა არის ტფილისის ქალაქში, არწრუნის სახლში, დვორცოვის ქუჩაში.

(6—6)

დაიბეჭდა და ისყიდება

ქუჩუჩ

ყარამნის შვილის

მოთხრობა,

მეთოთხმეტე ნაწილი.

მსურველთ შეუძლიანთ მოითხოვონ პირველის ნაწილიდამ ვიდრე უკანასკნელ ნაწილამდინ მელიქიშვილის სტამბაში, ბატონ ნიკო კობალაძესთან.

ტფილისის

კანტორა

რუსეთის მზღვეველ და ბარგის მზიდავ საზოგადოებისა (страхованія и транспортированія) გადმოდა სასახლის ქუჩაზე, დ ზ. სარაჯოვის სახლებში.

(2—2)

ნაფიცი ვექილი

ალექსანდრე მირიანის-ძე

ჭყონია

მიიღებს ყველა სასამართლოებში საწარმოებლად სამოქალაქო, სამიჯნაო და სისხლის სამართლის საქმეებს.

სადგომი აქვს: ქუთაისში, სილაზე, მ. ჭყონიას სახლში.

ტაქსის

საგებაგ ხორაგეულებათა, რომელნიც იყიდებიან თფილისის ბაზრებში, ... ნებში და დატარებით 16 ივნისიდამ 1 ივლისამდის.

გამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილის

პირველის ხარისხის		—1 გირ.	5½
მეორის	„	—1 გირ.	3½
მესამის	„	—1გირ.	—

იმავე ფქვილ. თორნეში გამომცხვარი:

პირველის ხარისხის		—1 გირ.	6 კ.
მეორის	„	—1 გირ.	4 კ.

ჯვარის-მამის პური:

პირველ ხარის. ლავაში		1 გირ.	6½
მეორის	„ „	—1 გირ.	5½
მესამის	„ „	—1 გირ.	5 კ.

ძროხის ხორცი:

პირველის ხარისხის		—1 გირ.	10 კ.
მეორის	„	—1 გირ.	8 კ.
სუკი	— —	—1 გირ.	15 კ.
ცხვრის ხორცი		— 1 გირ.	9 კ.

ღორის ხორცი:

პირველი ხარისხის		—1 გირ.	— კ.
მეორის	„	—1 გირ.	— კ.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 22 Іюня 1882 г. Типографія Меликова გამომცემელი ს. მესხიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი